

Aanwezig:

Voorzitter: H. Sietsma (GroenLinks)

Namens de raad: B. Leemhuis (GroenLinks), J. van Veen (PvdA), A. Poelstra (D66), B. Hekkema (PvdD), H. de Waard (SP), R. Heiner (VVD), F. de Knijff (S&S), L. Dwarshuis (Christen Unie), E. Armut (CDA)

Namens het college: G. Chakor, P. Broeksema (wethouders)

Namens de griffie: J. Adema

Gemeenterekening Ruimtelijk

00:20:56

Voorzitter : Beste mensen, welkom bij deze meningsvormende sessie over de gemeenterekening van 2021. We bespreken programma zes alleen voor het onderdeel evenementen. Meneer Hekkema, nu al?

00:21:25

De heer Hekkema : Voorzitter, een punt van orde. Ik mis een aantal fracties in deze commissie. Misschien heeft dat een legitieme reden.

00:21:34

Voorzitter : Ik ga daar zo wat over zeggen. Programma zeven: verkeer. Programma acht: wonen. Programma negen: kwaliteit van leefomgeving, en de paragrafen twee en zeven over duurzaamheid en het grondbeleid. Er zijn een paar fracties afwezig. De Stadspartij heeft zich afgemeld en van de andere fracties heb ik niets gehoord, maar dat mag want het is niet verplicht om hier te verschijnen. U heeft zes minuten spreektijd per fractie en daarna heeft het college vierentwintig minuten voor de beantwoording. Tussendoor schorsen we een minuut of tien. Het college vroeg om iets meer tijd, want ze moet de portefeuille van Ronald van der Schaaf verdelen onder wethouder Broeksma en mevrouw Chakor. Er zijn minder fracties, dus ik denk dat we ruim in de tijd zitten. Wie mag ik als eerste het woord geven? Meneer Van Veen.

00:22:41

De heer Van Veen : Dank u wel, meneer de Voorzitter. Het voelt heel ver weg, maar we weten allemaal nog goed hoe in 2021 de corona-epidemie heel veel mensen heel hard geraakt heeft. Het werkt als een vergrootglas voor de kwetsbaarheden in onze samenleving en maakt deze nog groter. Tegelijkertijd liet de gemeente en de samenleving zich in deze periode vaak van haar beste kant zien. We waren behulpzaam en stonden voor elkaar klaar. Zo zijn er zeker in het sociaal domein - waar nu in de raad over gesproken wordt - lessen te trekken uit de coronatijd maar ook in het fysiek domein en daar wil ik het graag met jullie over hebben. In die periode voelden we allemaal massaal de wanden op ons afkomen door het thuiswerken en zo werd tijdens corona het belang van een fijne leefomgeving en het kunnen verblijven in de openbare ruimte nog belangrijker. Met het gemeentelijk beleid creëren we hier de ruimte voor: stoepen werden fietsvrij gemaakt en het begin van de Poelestraat werd omgetoverd van een fietsenkerkhof naar een aantrekkelijke straat. Ook het Akerkhof is opgewaardeerd en opgeleverd als een fijne verblijfsruimte. Dat herwinnen van de openbare ruimte en verbeteren van de leefomgeving bij voorkeur met extra groen,

moeten we wat de PvdA betreft mee door blijven gaan. Dat gaan we ook doen bij Dudok, de Grote Mark en wat ons betreft ook in de vele wijken en buurten buiten het centrum. Voorzitter, er zijn helaas ook veel zorgelijke gevolgen van corona. Als we naar het ruimtelijke en het verkeer kijken, denk ik aan het OV. We zien dat het OV nog steeds niet in die mate gebruikt wordt als voor corona het geval was. De PvdA wil van het college weten wat voor acties zij gaat ondernemen om meer mensen weer van het OV gebruik te laten maken, want zonder de schaalvoordelen die we gewend zijn, is het heel lastig om zwarte cijfers te schrijven en dat zagen we vanochtend weer in de krant. Als het gaat over de sturing vanuit de gemeente op de vastgoedontwikkelingen, was 2021 wat de PvdA betreft een mooi jaar. Met het aannemen van het voorstel om de opkoopbescherming in te stellen - die inmiddels al een paar maanden van kracht is - blijven woningen betaalbaar en krijgen starters meer kansen. Maar de wooncrisis te lijf gaan en woningen betaalbaar en beschikbaar maken, vraagt ook om het bouwen van veel woningen. Het is heel goed dat vorig jaar opnieuw een record is gevestigd en dat er in totaal bijna 2500 nieuwe woningen werden opgeleverd. Ook werd er een pandbrigade opgericht om verhuurmisstanden tegen te gaan. De noodzaak van deze maatregelen en bouwen is groot, maar we zijn er nog lang niet in Groningen. Dat maakt dat we niet achterover kunnen leunen, maar dat we de komende tijd moeten blijven inzetten op meer bouwen en het aanscherpen en uitbreiden van deze maatregelen. Voorzitter, betaalbaar wonen hangt sterk samen met energiezuinig maken van woningen. De huidige energieprijzen laten zien - en die zouden mogelijk een voorbode kunnen zijn voor iets wat structureel het geval kan zijn over enkele jaren - dat energiearmoede een groot probleem is, want deze energieprijzen hebben pijnlijk duidelijk gemaakt dat het huidige klimaatbeleid financieel vermogende mensen helpt en mensen die het financieel wat minder hebben, relatief gezien veel meer in de problemen komen door hoge energielasten. Het is dan ook niet voor niets dat we in deze raad veel over energiearmoede gesproken hebben en als PvdA zullen we ons hiervoor blijven inzetten. Maar we zien wel, als het over het besparen van energie gaat, er vooral grote winst te behalen valt door het totale energieverbruik van bedrijven en instellingen omlaag te brengen. Uit het jaarverslag bleek dat zij voor ongeveer 40 procent verantwoordelijk zijn van het energieverbruik in de gemeente. En enkele pagina's later lezen we dat er te weinig capaciteit is om het toezicht op energiebesparing bij bedrijven goed uit te voeren. Zowel als het gaat om advisering, facilitering en handhaving blijkt er nog een forse verbeteringslag mogelijk en graag hoor ik van het college hier een reactie op. Tot slot, en ik rond hiermee ook af, is het goed om te zien dat de wijkvernieuwing ondanks corona doorging en vol op stoom is in een aantal wijken. Als het gaat om renovatie kan het niet onvermeld blijven dat het Pepergasthuis, een eeuwenoud hofje, met sociale huurwoningen kortgeleden nog verpatst dreigde te worden aan een belegger, maar dat toch in corporatie handen gebleven is en nu op geknapt en gerestaureerd wordt. Met dat succes waar ik mijn woordvoering graag afsluiten.

00:26:49

Voorzitter : Dank u wel. De heer Leemhuis, gaat uw gang.

00:26:54

De heer Leemhuis : Dank u wel, Voorzitter. Laat ik beginnen bij wonen en de vorige spreker heeft al gememoreerd dat ook in het ruimtelijke domein we de gevolgen van corona hebben kunnen zien. Daar zal ik een aantal keer op terugkomen in mijn woordvoering, maar het is

belangrijk om te beseffen dat daardoor terugkijken naar '21 heel lastig is. De vergelijking met voorgaande jaren en het toekomstperspectief, maakt alle resultaten enigszins moeilijk te beoordelen als raadslid van. Bij een gemeenterekoning kijken we naar wat we hadden afgesproken in de begroting en wat hebben we gedaan in '21. Dat is wel een belangrijke constatering. Wij zijn blij dat het een recordjaar is geweest wat betreft het bouwen. We zien dat er veel gebouwd is en dat er met name voor jongerenhuisvesting veel gebeurd is en nog op stapel staat. Daar zijn we blij mee en we zien dat in '21 de Suikerzijde concrete vormen heeft aangenomen waar nu nog steeds hard aan door wordt gewerkt. De verduurzaming van de woonvoorraad gaat de goede kant op: gemiddeld een label B-woning bij woningcorporaties is een grote stap, als je bedenkt dat we tien jaar geleden nog label C wilden bereiken. Het is ook duidelijk dat dat noodzakelijk is, want de torenhoge prijzen van energie laten zien dat dat niet zomaar een franje is of voor de leut. Wij vragen het college daar voortvarend mee door te gaan. We zien dat de wijkvernieuwing doorgaat - dat werd net ook al gezegd - en dat dat ondanks corona niet alleen een ruimtelijk maar ook een sociaal proces is. We zijn blij dat in het nieuwe coalitieakkoord daar nog een schep bovenop wordt gedaan. Wat de leefomgeving betreft, zijn wij blij te zien dat de tevredenheid over het borgniveau best goed is, ondanks het intensieve gebruik ervan. Complimenten aan het college. We zien dat er veel geïnvesteerd is in klimaatadaptatie en groen, en daar zijn we blij mee. Wat we wel zien is dat de biodiversiteit op sommige plekken achteruitgaat en wij zouden graag het college willen vragen of dat uitgezocht kan worden waar dat aan ligt: hoe kunnen we ervoor zorgen dat wij begrip hebben voor wat er aan de hand is en daar dan maatregelen op kunnen nemen. Wat afval betreft, zien we dat het percentage van afvalscheiding nog steeds langzaam stijgt, een paar procent in de afgelopen 4 jaar. Daarmee behoudt mijn fractie de zorg of we afvalvrij in 2030 wel gaan halen en de vraag is: welke extra maatregelen of voorzieningen zouden we kunnen treffen om dat sneller te laten gaan. De paragraaf duurzaamheid: we willen graag wat meer concrete verslaglegging zien over wat we hebben gedaan op het gebied van landbouw, voedsel, circulair bouwen, circulaire economie afval, hergebruik, klimaatadaptatie, mobiliteit en energiebesparing. De klimaat- en biodiversiteitscrisis vraagt om een systeemomslag en dat begint dus met kennis van waar we staan en hoe we dat monitoren. Graag een reactie van het college daarover. In de klimaatrapportage wordt alleen maar CO2 en duurzame opwek genoemd, terwijl we ook de resultaten van de klimaatadaptatie zouden willen zien. Wat doen we om andere broeikasgassen tegen te gaan: wateroverlast, droogte, hittestress, effect op de natuur, landbouw en gezondheid. Graag zouden we in de routekaart 2035 meer daarvan zien. Verkeer: mijn fractie is onder de indruk over de enorme hoeveelheid werk die in '21 verzet is op het gebied van mobiliteit: de mobiliteitsvisie, de leidraad openbare ruimte, het terugdringen van parkeeroverlast in een veel groter gebied van de stad, de visie zero-emission en het uitbreiden van de venstertijdgebieden in de stadsdistributie. Stap voor stap besluiten die de stad en de gemeente aanzienlijk gaan veranderen, leefbaarder groener, schoner en gezonder maken in de komende jaren. De doorfietsroutes: we zijn heel blij dat er meerdere verbindingen zijn gelegd. Aan de doorfietsroute naar Winsum is een begin gemaakt en van het geweldige fietspad langs de Noordelijke ringweg maak ik persoonlijk vaak en graag gebruik van. We zien ook dat het OV redelijk goed door corona is gekomen met een enorm aanpassend vermogen van het OV-bureau en Q-bus die daarop inspeelden. We lopen op dit moment echter wel het grote risico dat het behoud van het OV volgend jaar

te grabbel gegooid wordt - wat jarenlang gelukt is ondanks corona - omdat de regering blijft weigeren het OV ondersteuning te geven en daarom tekende ik met andere leden van deze raad, de petitie voor het OV die vandaag paginagroot in de Volkskrant verscheen. Mijn fractie heeft zorgen over de stijging van 16 procent in twee jaar van het aantal doden en gewonden in het verkeer, de stijging van het aantal verkeersongevallen. Het college noemt in de jaarrekening het verband met corona omdat er na afhankelijke terugval in het verkeer er meer gefietst en auto gereden werd. Als je bedenkt dat ik in april 2020 het college precies voor de gevolgen van corona waarschuwde en wat dat zou doen met de verkeersveiligheid, is het toch een beetje raar dat het college toen zei: "Het zal wel een meevallen." En we nu constateren dat het college dat probleem ook deels toeschrijft aan corona. Mijn laatste punt: we zien een toename van slimme verkeerslichten voor fietsers, bijvoorbeeld de regensensor. Het is heel fijn dat als het regent, je kunt doorfietsen. Maar moeten we ook niet denken aan een hete zon sensor? Door de klimaatverandering zullen we steeds meer hete dagen hebben. Vooralsnog sta je dan als fietser in de bakkende zon te wachten op een zinderend asfalt, terwijl de automobilist een verkoelende airco aan heeft staan en je als fietser verkoeling van het fietsen krijgt. Graag een reactie van het college. Dan echt tot slot: we zien nog altijd dat we in de binnenstad onvoldoende fietsparkeerplekken hebben en in '21 werd door corona soms te vergaand fietsen weggesleept door de gemeente, terwijl die vaak amper hinder veroorzaakten. Mijn fractie wil graag weer meer terug naar het uitgangspunt. Zolang we geen voldoende fietsparkeerplekken in de binnenstad hebben, zullen we alleen bij echte hinder fietsen verwijderen. Dank u wel, Voorzitter.

00:34:29

Voorzitter : Dank u wel, u lijkt Ludwig Beethoven wel. Die had ook grote moeite om zijn symfonieën te beëindigen en probeerde dat vier keer.

00:34:37

De heer Leemhuis : Als u wil ga ik nog even een half uur door.

00:34:39

Voorzitter : Nee, daar was ik al bang voor. Ik lok iets uit. De heer Hekkema, gaat uw gang.

00:34:45

De heer Hekkema : Dank Voorzitter, ik zal mijn best doen om het wat korter te houden. De heer Leemhuis heeft gelukkig al een aantal hele goede punten opgenoemd die ik ook in mijn woordvoering zou noemen, maar ik zal ze nog even bij langslopen. Allereerst mijn complimenten voor de duidelijke jaarrekening en dank aan alle ambtenaren die hier weer fantastisch werk hebben geleverd, want dat is toch ieder jaar weer best een huzarenstukje om zo'n groot en uitgebreid document met al die verwijzingen op te stellen. Dus dank daarvoor. Over de programma's: ik wilde even beginnen met het stukje over evenementen. Ik zou graag willen ingaan op het streven om internationale en nationale evenementen te verwelkomen in Groningen. We zien toch wel weer een toename van het aantal evenementen, wat op zich heel mooi is. Het leidt ook tot een toename in orde van grootte van evenementen. En de afgelopen tijd - dat staat ook in de jaarrekening - zien we toch een stijging in het et aantal meldingen van geluidsoverlast. Dat is misschien enigszins te verklaren door een wat rustigere perioden ten tijde van corona maar het kan ook - een beetje voorsortierend op - door het streven en die ambities die we als gemeente uitspreken

als het gaat om die evenementen. Dus ik zou graag van de wethouder willen horen of we misschien straks moeten gaan kijken naar die geluidsnormen die in Groningen wat ruimer zijn dan in andere steden, om op de leefbaarheid in de binnenstad - die steeds groter wordt en ook op onze evenementen locatie - oog te blijven houden. Dus wij zien graag in het nieuwe evenementenbeleid daar meer aandacht voor. Graag een reactie van de wethouder. Nog een ander stukje over evenementen: we zijn verheugd te lezen dat naar aanleiding van onze motie Single use plastic - die we samen indienden met GroenLinks, D66 en de ChristenUnie - de gemeente aan de slag is gegaan met een focusgroep over de verduurzaming van evenementen. Het is mooi te zien dat dat zo breed wordt opgepakt en we zien graag dat de gemeente daarmee doorgaat. In het licht van het volledig uitfaseren van dieselaggregaten en het opleggen van strengere regels, het liefst helemaal geen vuurwerk meer bij evenementen, vooral op de locatie Stadspark. Graag wat meer aandacht hiervoor in het nieuwe evenementenbeleid. Wij snappen dat die transitie naar een duurzaam evenementenbeleid best een tijdje gaat kosten, maar zoals gezegd: er mag best een tandje bij. Dan maak ik een hazensprongetje van evenementen naar verkeer: we zien graag dat de gemeente doorgaat met de transitie naar minder ruimte innemende en een emissievrije mobiliteit. Er zijn mooie voorstellen en er is al heel veel in gang gezet. Dat kan onze goedkeuring krijgen en geeft al een mooi doorkijkje naar de komende jaren. Onze fractie vraagt wel aandacht voor het volgende en de heer Leemhuis heeft het net ook benoemd: met die steeds drukker wordende stad komt er meer druk op mobiliteit en je ziet al een beetje meer fietsongelukken de afgelopen tijd, ook op plaatsen waar aan de weg wordt gewerkt en de verkeersregels misschien niet altijd helemaal duidelijk zijn. We vragen net als GroenLinks aandacht voor de verkeersveiligheid fysieke maatregelen en bewustwording van de automobilisten. Te vaak is er nog sprake van een botsing tussen een automobilist en een fietser, waarbij de schuldvraag misschien niet altijd relevant is, maar er wel vaak een ernstig letsel ontstaat. Dat moeten we zien te voorkomen en veel meer aan doen. Het programma wonen: de heer Van Veen heeft daar mooie dingen over gezegd. Ik zou daar graag nog aan toe willen voegen dat we erg blij zijn met de regeling natuurinclusief bouwen, dat we doorgaan met de wijkvernieuwing en de manifestatie bouw anders. Er zijn de afgelopen tijd heel veel mooie stappen gezet om wonen en bouwen in de gemeente te verbeteren. Wij zien graag de resultaten daarvan in de komende jaren ontstaan. We hebben een vraagje over de begroting en de rekening, want er zijn heel veel woningen opgeleverd maar wel 200 appartementen minder opgeleverd dan begroot. Ik vraag de wethouder om deze afwijking te verklaren. Waar ligt dat aan? Is dat het logische gevolg van uitgestelde bouwplannen en van bouwkosten. Het zou goed zijn om het zicht te blijven te houden op wat we begroten en wat erin de praktijk wordt gerealiseerd. Op het gebied van duurzaamheid - dan maak ik een sprongetje naar duurzaamheid en wonen - zien wij graag wat meer aandacht voor het percentage zonnepanelen op woningen. Dat is nu gemeentebreed 16 procent en wat ons betreft moet de komende jaren omhoog gaan. Ook in de Noordelijke stadwijken en in de wijken waar veel corporatief woningbezit is. Het zou heel goed zijn om flink daarin te blijven investeren. We weten dat het in de pijplijn zit, maar aandacht daarvoor blijft belangrijk. Het programma kwaliteit van de leefomgeving: mooi om te lezen dat er zoveel geveltuinen zijn aangelegd en bijna 50.000 tegels uit tuinen zijn verwijderd. Het mooie daarvan is dat het jaarbudget daarvoor al weer op is. Hetzelfde geldt voor die boomtuinen. Vorig jaar zagen we dat ook al met de groenedakensubsidie. Dat

betekent dat veel inwoners in deze stad en gemeente hun weg weten te vinden naar deze regeling. Maar nog belangrijker, dat inwoners aan de slag gaan met de vergroening van hun eigen leefomgeving. Er is nog wel wat ruis tussen de ambities en de uitvoering in de openbare ruimte. Waar wij inwoners vragen om hun eigen tuin of dak te vergroenen, zien we de afgelopen tijd dat er veel gemeentelijke plantsoenen en grasvelden worden gemaaid. Dat is te verklaren omdat we hebben afgesproken dat een deel van het nectar onder het maimes wordt ingezaaid, er een deel niet wordt gemaaid en we een deel ecologisch bermbeheer hebben, maar we krijgen steeds meer berichten van burgers die graag zien dat die gemeentelijke grasveldjes ongemoeid blijven, in ieder geval voor een aantal maanden. De ecologen zeggen: "Je moet een aantal keer per jaar maaien, maar er zou wat kunnen gedaan worden aan het tweewekelijkse maaieregime op dat soort plekken." Dat zorgt wel voor een toename of een versterking van de biodiversiteit op pleinniveau en als we al die kleine stukjes bij elkaar optellen, krijgen we in de stadswijken een soort ecologische corridor of verbindingzone voor bijen en andere insecten. Dan tot slot de paragraaf duurzaamheid. We zijn hier erg blij mee, maar net als de heer Leemhuis net aangaf, vinden we het wel heel belangrijk dat we wat meer data gaan krijgen als het gaat om het voedselbeleid en de CO2-uitstoot. Kwantitatieve indicatoren - zou je het kunnen noemen - om onze duurzaamheidsambities aan af te meten en die route naar 2035 CO2-neutraal wat beter in te kunnen schatten. Nog een vraag over de energiegegevens die van bedrijven worden gevraagd. Er staat dat we dat niet aan de horeca hebben gevraagd, maar het zou mooi zijn om van de horecabedrijven gegevens te verzamelen om zo met hen te kunnen spreken over hun ambities en het naar beneden krijgen van hun energiegebruik. Ik vraag de wethouder om die horeca mee te nemen in dit hele verhaal. We lezen in de gemeenterekening dat door middel van interventies van de gemeente en de positieve gesprekken tussen de gemeenten en bedrijven, we veel energiebesparing voor elkaar hebben gekregen. Dat zal de eerste stap zijn: we moeten veel minder energie gaan gebruiken. Dus ik hoop dat de horeca daarin kan meegenomen worden en dat we de bedrijven die hun gegevens nog niet hebben aangeleverd, proactiever gaan benaderen.

00:43:02

Voorzitter : Wat zou u ervan zeggen om naar een afronding te gaan?

00:43:06

De heer Hekkema : Voorzitter, u had het over Beethoven, dus ik dacht: ik doe ook mijn best. Ik ga naar een afronding. Ik vind het belangrijk om die indicatoren wat duidelijker te vermelden en daar wil ik het bij laten. We zijn heel blij met het positieve rekeningresultaat en de ingeslagen wegen. Daar gaan we de komende jaren vast nog hele mooie dingen mee doen.

00:43:30

Voorzitter : Dank u wel. Mevrouw Spoelstra D66.

00:43:41

Mevrouw Spoelstra: Dank u wel, Voorzitter, voor het woord. Voorzitter, ook wij zijn over het algemeen erg blij met hoe onze gemeente het afgelopen jaar heeft gepresteerd. Met significant minder inkomsten door corona en een krap gemeentefonds heeft de gemeente zich er relatief goed doorheen geslagen. We zien echter dat er een heleboel goede ambities

zijn opgesteld, en voor een aantal daarvan is een heel goed begin gemaakt met de uitvoering. Er is al veel gerealiseerd het afgelopen jaar, en D66 kan zich helemaal vinden in de groene, duurzame richting die onze gemeente heeft ingeslagen. De CO2-uitstoot bijvoorbeeld is flink gedaald, terwijl ons inwonertal is gegroeid. Dat is goed nieuws, maar het werd mede veroorzaakt door corona. Nu de activiteit weer aantrekt, staan we nog steeds voor een enorme opgave. In de RES 1.0 zijn grote stappen gemaakt en we staan aan de vooravond van RES 2.0. Er zal nog veel meer duurzame energie opgewekt moeten worden, maar allereerst moeten we nog meer inzetten op isolatie en energiebesparing. In het straatbeeld en de leefomgeving zien we dat inwoners meer oog hebben voor groen dan voorheen en zich bekommeren om hun eigen leefomgeving, en heel veel meedenken en meedoen als het gaat om het inzamelen van afval. Dat vind ik mooi om in de gemeenterekening terug te zien. Vaak zien we dat veel mensen meer willen doen om hun omgeving groen en schoon te houden, nog meer afval willen scheiden en bewuster willen omgaan met hun eigen omgeving. Zo zijn er een heleboel tegels gewipt. In Operatie Steen Weg zijn er veel geveltuintjes en groene daken aangelegd. Inwoners gaan zelf aan de slag, zeker als ze gestimuleerd en gefaciliteerd worden door de gemeente. Dat is een mooie ontwikkeling, denk ik, en ze laten zich horen wanneer ze dat willen en meer mogelijkheden zien. We zijn ook heel blij en trots dat we aan de slag zijn gegaan met het natuurinclusief bouwen. Dank aan de Voorzitter daarvoor. GroenLinks en andere partijen hebben daaraan het afgelopen jaar heel graag aan gewerkt. We zien nog heel mogelijkheden om deze voorstellen uit te rollen in de praktijk. De volgende stap wat ons betreft is ook beweeginclusief bouwen. Dus inrichten met veel groen en heel veel mogelijkheden om te bewegen in de ruimte om je heen, voornamelijk door veel ontmoetingsplekken in de openbare ruimte te creëren. Voorzitter, er zijn ook een aantal zaken waarvan we graag wat meer snelheid hadden gezien in de uitvoering. Het mobiliteitsplan gaat voor ons niet snel genoeg. We missen wat aandacht voor de voetganger. Ook zijn erin het kader van fietsveiligheid nog stappen te maken - dat heb ik al eerder gehoord vandaag - zeker nu we nieuwe vervoersmiddelen op de weg zien komen met verschillende snelheden. Daar zouden we graag meer aandacht voor willen zien. Door corona zien we dat het OV kwetsbaar is geworden en we zullen alles op alles moeten zetten om meer reizigers te kunnen voorzien van comfortabele mogelijkheden om te reizen naar werk, familie en vrienden op een duurzame manier. Verder zijn er helaas nog wat te veel bruggen kapot, en we zijn nog niet in staat om Rijkswaterstaat van voldoende replek te voorzien om onze inwoners daarin voorrang te geven. Dus daar willen we heel graag verder aan werken. We zien dat er veel woningen zijn gebouwd, maar van de 50 procent middensegment die is toegezegd in de motie die we samen hebben aangenomen samen, is er maar 5 procent gerealiseerd en we zien dat de doorgroei op de woningmarkt daardoor stagneert. Er zijn nog altijd geen concrete afspraken gemaakt om 1500 tot 2000 studentenwoningen te bouwen in Zernike, terwijl die zo hard nodig zijn. Ook zijn er het afgelopen jaar 1581 bomen geplant, maar mensen vragen mij regelmatig: waar dan? Ik zie ze niet. Ik moet hen ook het antwoord schuldig blijven. Dus we zien nog mogelijkheden om meer bomen toe te voegen, zodat mensen de natuur nog dichterbij kunnen beleven. Gelukkig zien we dat zeker straks heel erg duidelijk op de Grote Markt en daar kijken we naar uit. Het moet voor elke inwoner mogelijk zijn om binnen vijf minuten een groene lunchwandeling te maken in onze gemeente om daadwerkelijk die natuur dichtbij huis te beleven. We zien dat de biodiversiteit in sommige

gebieden is afgenomen en we hopen dat we de oorzaak daarvan snel kunnen vinden, herstellen en nieuwe biodiversiteit toevoegen. Voorzitter, als het gaat om het meenemen van inwoners in de besluitvorming zien wij dat er nog grote stappen gemaakt kunnen en moeten worden. In het kader van gebiedsgericht werken en de wijkvernieuwing zien we dat er stappen gezet worden, maar juist in de ruimtelijke en directe leefomgeving, hebben mensen heel goede ideeën waar we nog beter naar kunnen luisteren. In Lageland hadden mensen goede ideeën maar waren ze net te laat. Daar zouden we heel graag meer aandacht voor hebben. In de gemeenterekening zie je heel duidelijk dat er significant minder participatieprojecten zijn uitgevoerd. Wij snappen dat dit ook aan corona te wijten is, denken dat er meer mogelijk was geweest met de juiste insteek, door inwoners te laten nadenken over het probleem en de oplossing niet voor te schotelen. We hopen dat het college hier de komende periode een inhaalslag in gaat maken om nog meer inwoners bij hun leefomgeving te betrekken en samen plannen uit te voeren om de openbare ruimte daadwerkelijk te herwinnen en dat samen te doen. Wij zijn heel blij met deze solide basis en het positieve resultaat, maar we kunnen ons nog niet rijk rekenen. We hebben te maken met stijgende kosten en een enorm personeelstekort in veel sectoren. De verkokering binnen gemeente helpt niet echt mee, vertraging ligt op de loer en met de opgave waar we nu voor staan, zullen we creatief en efficiënt moeten gaan opereren. We kijken uit naar de goede, groene en doordachte uitvoeringsplannen en zullen dit ook zeker steunen. We zullen blijven inzetten op hoe de inwoners een rol krijgen om een waardevolle invulling te geven aan onze gezamenlijke leefomgeving.

00:49:59

Voorzitter : Dank u wel. Meneer Dwarshuis. Ik moet daarbij zeggen dat de heer Dwarshuis officieel nog geen woordvoerder is, want dat wordt hij vanavond pas. Maar ik vind het goed, dus gaat uw gang.

00:50:12

De heer Dwarshuis : Ik heb alweer gehoord dat het in de ondoorgrondelijke wegen van de politiek is uitgesteld naar volgende week. Dank u wel. De ChristenUnie wil bij vier punten stilstaan: wonen, verduurzaming, verkeer en de kwaliteit van onze leefomgeving en de openbare ruimte. Er zijn al veel dingen gezegd over wonen. Mijn fractie ziet dat er ongelijkheid ontstaat op de woningmarkt tussen mensen die een koopwoning hebben, daarvan profiteren mensen en mensen die liever willen huren maar moeilijk aan een sociale huurwoning kunnen komen. De middenhuur is beperkt, particuliere huur is vaak duur, eker als je alleenstaand bent of een middeninkomen hebt. We hebben gezien dat het college dit jaar hard gewerkt heeft om die ongelijkheid en misstanden tegen te gaan met de pandjesbrigade en door de opkoopbescherming in te grijpen op een bepaald deel van de woningmarkt. We zien een beweging in onze gemeente naar het volkshuisvestingsbeleid. Zo komen we los van het idee dat de markt het oplost. We hebben twee vragen aan het college op dat gebied. We zien in de begroting terug dat er voor het bouwen van bijzondere woonvormen een ambitie werd gesteld, maar deze vorig jaar niet van de grond is gekomen zoals we wilden. Dat heeft vast te maken met corona, maar we willen hiervoor aandacht vragen en een reflectie van het college. Hoe zou dat in 2022 opgepakt kunnen worden? Mantelzorgwoningen en woningen voor ouderen zijn van belang voor het doorstromen op de woningmarkt. We zijn verduurzaming hand in hand gaan met het woningbouwproces.

Energiebesparing en isolatie van woningen is van groot belang: de energierekening wordt lager, het is goed voor het milieu en levert wooncomfort op. We zien in de jaarrekening bij de kwaliteit van de woningvoorraad dat de uitgaven wat achterblijven op wat we begroot hadden. Dat is jammer. We moeten ons geld aan het werk zetten als gemeente. Voor de ChristenUnie is dat erg belangrijk want wijkvernieuwing, versterking en verduurzaming staan hoog op ons lijstje. Tegelijk zien we ook dat dat spanning zet op de woningbouwcorporaties die aan de ene kant nieuwbouw moeten bouwen en aan de andere kant hun woningbouw moet verduurzamen. Mijn vraag aan het collega: heeft u de indruk dat de woningcorporaties in een spagaat zitten en kunnen ze die beide ambities wel aan? Over het verkeersbeleid heb ik al veel goede dingen gehoord en de fractie van de ChristenUnie ziet de verkeersveiligheid als een belangrijk punt. Hoe gaan we om met kwetsbare fietsers? Mensen blijven langer bewegen, fietsen is gezond, maar we zien ook dat de gevolgen ernstiger zijn bij ouderen die slachtoffer worden van een fietsongeluk. Daarom sluit ik me aan bij de vragen van de fractie van GroenLinks. We hebben het al even gehad over de fietsstallingen en het fietsparkeren in de binnenstad. We zien dat dat goed gaat. Er is parkeerruimte voor fietsers bijgekomen, maar ik wil aandacht vragen voor de fietsparkeerplaatsen in de oude wijken. Daar staan de fietsen vaak op de stoep en dat beperkt de doorgang voor mensen die minder mobiel zijn en voetgangers in het algemeen. We zijn voorstander van het inruilen van autoparkeerplaatsen voor fietsparkeerplaatsen. Dat stond ook in de jaarrekening en zouden we graag een goed vervolg op willen zien. Zo kom ik via een bruggetje bij de kwaliteit van de leefomgeving. We zijn blij met de zaken die in '21 en stiekem in '22 zijn gerealiseerd, zoals de muurschilderingen, aandacht voor meer sport in de buitenruimte en de babbelparkjes. We zien een hernieuwde waarde in de gemeente voor de sociale kwaliteit van de openbare ruimte. Die visie willen we de komende jaren doorzetten. Tenslotte willen we het college en alle ambtenaren bedanken voor het harde werk. De kritiekpuntjes die we nu geven, moet u dus zien als constructieve kritiek. Dank u wel, Voorzitter.

00:56:00

Voorzitter : Dank u wel. De heer Heiner, VVD.

00:56:04

De heer Heiner : Dank voor het woord, Voorzitter. Wat de VVD betreft gaan er heel veel dingen goed. Er zijn geen grote financiële tekorten en er gebeurt veel. We gaan het hebben over de programma's verkeer, wonen, de leefomgeving, duurzaamheid en grondbeleid. Belangrijke zaken voor onze inwoners en wat de VVD betreft zijn er wel enkele verbeterpunten. Het college geeft aan trots te zijn op hoeveel gebouwd is, maar wat de VVD betreft had het meer kunnen zijn. Daarom onze vraag: waarom is het niet gelukt om nog meer te bouwen? Het college geeft aan stappen te ondernemen om de capaciteit te verhogen, maar wat de VVD betreft is dit te weinig, want met welke projecten gaan we over tien jaar bezig? Daarnaast wil de VVD nogmaals benadrukken dat de bouw van de Helden niet nog tien jaar uitgesteld zou moeten worden. Wat ons betreft gaat het college daar echt de druk op uitvoeren, zodat we sneller kunnen beginnen met bouwen. Het college schrijft dat er 982 woningen zijn toegevoegd aan de woningvoorraad bovenop de 2500 gebouwde woningen. Deze 982 woningen komen onder andere voort uit administratieve correcties, maar wat de VVD-fractie betreft kun je daar niet in wonen. Ze moeten echt gaan bouwen. Er wordt gesproken over de Suikerzijde, Meerstad en de Stadshavens maar niet waarom de

Heldin zo gigantisch vertraagd is, en daarom wil de VVD graag een uitgebreide uitleg waaruit deze vertraging in voortkomt. Daarnaast maakt de VVD-fractie zich zorgen over de impact van de stikstofcrisis op onze bouwsector. Wat heeft dit het afgelopen jaar voor impact gehad op de bouwsector? Bent u het met ons eens dat er het afgelopen jaar niet alleen studio's bij hadden moeten komen, maar ook studentenhuizen? Voor ons is een studentenwoning een woning met een gemeenschappelijke kamer en verschillende kamers. Dat is belangrijk voor de sociale cohesie onder studenten. Het gaat vereenzaming tegen en het zorgt dat je op minder vierkante meters meer mensen kwijt kunt. Onder de paragraaf jongerenhuisvesting wordt er gesproken over dat Nederlandse studenten graag in een studio willen wonen met huursubsidie. Maar het maakt nogal een verschil of je een drieëntwintigjarige student vraagt die al vijf jaar in de stad woont, of komende studenten uit vmbo 4, vwo 6 en havo 5 gaat vragen wat zij willen. Voor de VVD zijn alle vormen van vervoer erg belangrijk: de auto, het OV en de fiets. De VVD begrijpt de keuze van het college om te sturen op openbaar vervoer. Ondanks dat vinden wij dat de keuze bij het individu zou moeten liggen. Daarnaast vinden wij dat de Lelylijn ontzettend belangrijk is om een goed alternatief voor de auto te bieden. Daarom willen we graag van het college weten wat zij in 2021 gedaan hebben voor de komst van de Lelylijn. Is daar op ruimtelijk gebied al rekening mee gehouden met bijvoorbeeld de invulling van de spoorzone? In de herstelagenda Groningen Vooruit is geen geld gereserveerd voor het openbaar vervoer. Is het college het met de VVD eens dat het college hier wellicht tekort in is geschoten waardoor er nu lijnen dreigen te verdwijnen? Het college geeft aan dat economische kerngebieden goed te bereiken moeten blijven met de auto. Als VVD zijn we erg blij om dit te lezen en we gaan er dan ook van uit dat het voor de gemeente een prioriteit blijft om ook de binnenstad met de auto bereikbaar te houden. Verder is betaald parkeren ingevoerd om de parkeerdruk tegen te gaan, zo valt te lezen. Hoe is dat volgens het college te rijmen met het weghalen van parkeerplaatsen op bijvoorbeeld de Vondellaan? Op die manier neemt de parkeerdruk enkel toe en worden de omwonenden vervolgens gestraft, omdat zij moeten betalen voor een parkeervergunning. Van het college moet de openbare ruimte teruggevonden worden, maar je mag hem alleen gebruiken op het moment dat je ervoor betaalt. Onder andere GroenLinks had het al even over Groningen als fietsstad. Wij vinden Groningen fietsstad ook ontzettend belangrijk en wij vragen ons dan ook af: heeft het college afgelopen jaar ook overwogen om bijvoorbeeld een groene golf voor fietsers aan te leggen? Deelscooters worden veel gebruikt en zeker van toegevoegde waarde, maar de overlast mag wat de VVD betreft wel beperkt worden. Is het college de afgelopen jaren met aanbieders in gesprek geweest om parkeerplekken duidelijker middels een gps aan te geven, zoals inmiddels bij het hoofdstation gebeurd is? Daarnaast heeft de VVD-fractie nog een tweetal vragen: in de openbare ruimte zijn wat de VVD betreft weinig openbare prullenbakken. Dit zou zwerfvuil tegen kunnen gaan. Heeft het college afgelopen jaar overwogen om meer openbare prullenbakken te plaatsen? Daarnaast zijn we trots op Groningen als innovatieregio. Wij zijn dan ook erg blij dat er geïnvesteerd wordt in waterstofbussen, maar deelt het college onze zorgen over het massale gebruik van waterstof? Bij het produceren van waterstof gaat er namelijk veel energie verloren. De prijs van waterstof zal mogelijk in de toekomst flink stijgen doordat de vraag toeneemt. Welke afwegingen worden door het college gemaakt bij de aanschaf van bijvoorbeeld bussen? Waarom op bepaalde momenten waterstofbussen en waarom op andere momenten elektrische bussen? Dank u wel.

01:00:55

Voorzitter : Dank u wel. Wie kan ik het woord geven? Mevrouw Armut.

01:01:04

Mevrouw Armut : Dank u wel, Voorzitter. Het is niemand ontgaan dat we op de grote markt en in de winkelstraten niet langer een zee van fietsen aantreffen. Niet alleen oogt het een stuk netter. Het is ook een stuk toegankelijker voor stadsbewoners en bezoekers die slecht ter been zijn. Het tevredenheidscijfer ging van een zes naar een zeven punt acht en dat willen we graag zo vasthouden. Het CDA wil daarom benadrukken dat het van groot belang is dat we blijven handhaven zoals er tot nu toe is gedaan. Voorwaarde is wel dat er genoeg plek is. Aan het college daarom de vraag of er zicht is op eventuele uitbreiding van fietsenstallingen.

01:01:40

Voorzitter : De eerste interruptie van meneer Leemhuis.

01:01:49

De heer Leemhuis : Ik heb daar net ook iets over gezegd in mijn woordvoering en dat staat een beetje haaks op wat het CDA nu zegt. Maar volgens mij zei het CDA één belangrijk ding, namelijk 'als er voldoende plekken zijn'. Met name aan de westkant van het centrum zijn er onvoldoende fietsparkeerplekken en worden fietsen vaak weggesleept ook als ze geen hinder veroorzaken. Vindt het CDA dat redelijk? Of is het CDA het mijn fractie eens dat het beter is om een iets relaxter handhavingsregime aan te houden, zoals tijdens corona tijdelijk is ingevoerd? Of zegt het CDA rücksichtlos blijven weghalen?

01:02:33

Mevrouw Armut : Dat laatste lijkt ons sowieso niet goed. Ik denk dat het goed is om te kijken wat redelijk is. Als er geen plek is, kan je dat niet verwachten van mensen. Ik denk dat het goed is dat er dan maatwerk wordt geleverd, maar er moeten wel zo snel mogelijk fietsenstallingen geregeld worden want ik kan vanaf hier niet beoordelen of dit de toegankelijkheid belemmerd. Over de verkeersslachtoffers in onze gemeente is er al het één en ander over gezegd. Uiteraard is het doel nul verkeersslachtoffers, maar tot nu toe lijkt het niet te dalen. Met het oog op nieuwe ontwikkelingen zoals e-bikes en binnenkort misschien nog andere vormen van elektrische voertuigen, is het belangrijk om hierop in te spelen. Denkt het college dat er ruimte is om meer te doen om ongevallen zo veel mogelijk te voorkomen en onveilige situaties voor te zijn? Wat denkt het college anders te kunnen doen dan de voorgaande jaren waarin het doel ook nul was? Op het gebied van parkeren zal onze fractie nog willen benadrukken dat het van belang is dat we aandacht hebben voor de negatieve effecten van betaald parkeren in de wijken waar dit net is ingevoerd. Op plekken waar helemaal geen sprake was van overlast, ontstaan er nu ook problemen. Er wordt genoemd dat er onderzoek wordt gedaan in de buurt om te kijken welke aanvullende maatregelen nodig zijn. We willen het college vragen hoe ver het onderzoek staat. Neemt het college daarin ook de negatieve effecten van betaald parkeren mee, waar het CDA al vaak aandacht voor heeft gevraagd, maar die de bewoners van deze buurten ongetwijfeld ook met het college willen delen? Voorzitter, de druk op de woningmarkt is nog steeds groot. De belangrijkste oplossing is bouwen, bouwen, bouwen. Daar is al heel veel over gezegd. In het bijzonder zouden wij graag stil willen staan bij het belang van bouwen in onze dorpen. In veel van de kleine dorpen wordt er al jaren niet meer bijgebouwd terwijl dit een

groot positief effect zal hebben op de lokale leefbaarheid. Bovendien kunnen we er zo voor zorgen dat structureel starters en gezinnen aantrekken. En van die gezinnen weten we dat de stad steeds onaantrekkelijker wordt. Laten we ook vooral niet de ouderen uit het oog verliezen. Wat het CDA betreft, zorgen we zo snel mogelijk voor knarrenhofjes waarin ouderen samen kunnen leven en eenzaamheid bestrijden. Tegelijkertijd zorgen we ervoor dat gezinswoningen vrijkomen. Voorzitter, nog over de kwaliteit van de leefomgeving. We zien dat de inwoners het onderhoud beoordelen met een zes punt drie. Het CDA vindt dit echt te laag. Wat ons betreft zouden we moeten streven naar een zeven en half of een acht. Laten we geen genoeg meer nemen met het behalen van een toch al te lage norm. We zien daarnaast naast dat het aantal bewoners dat actief is geweest voor het onderhoud blijft dalen. Wij denken dat de bereidheid om mee te helpen in de buurt, een stuk hoger wordt als de gemeente zelf ook meer doet. Hoe denkt het college dat we deze mensen weer kunnen activeren? Voorzitter, ten slotte zou ik willen afsluiten met een dankwoord aan het college. Ik zou u graag willen bedanken, ook namens mijn fractie, voor uw inzet de afgelopen jaren voor een mooiere gemeente en wens ik u al het goeds in de toekomst. Dank u wel.

01:05:36

Voorzitter : Dat is een mooie wens ter afsluiting. Dank u wel, meneer De Waard, SP.

01:05:41

De heer De Waard: Dank, Voorzitter. Bijzonder om zo'n verslag voor het eerst te moeten doorgronden, ook eerst wel even schrikken: 500 pagina's. Ik viel bijna van mijn stoel, maar dat is wennen denk ik. Het grootste deel van wat er stond, konden wij ons als SP erg goed in vinden. We zijn erg blij en positief met de ingeslagen wegen. Er zijn wel een aantal dingen die ons opvielen, zoals het zwaar weer waarin het OV zit. Daarover zijn we bijgepraat. Het OV is van groot belang voor onze samenleving en daarom sluit ik me ook aan bij de vraag van de PvdA daarover. Het viel mij ook op dat het stiptheidspercentage is teruggevallen van 70 naar 56 procent. Ik vroeg me af of de dienstregeling nog wel werkt? Of is dit ook een teken dat het OV onder druk staat? Wat kunnen wij als gemeente daaraan doen? Er zijn duidelijk heel veel woningen gebouwd, vooral voor jongeren en sociaal meer dan gepland. Dat is een goede stap om de wooncrisis op te lossen en moedigen we als SP aan. Het liefst zien we nog meer sociale huur de komende jaren en daar zijn afspraken over gemaakt. Het is goed dat we bezig zijn met wijkvernieuwing en dit gaan uitbreiden, want dat is hard nodig aangezien veel mensen nog steeds in tochtige, vochtig en slecht onderhouden woningen leven. De SP krijgt daar nog steeds veel signalen over. We hopen dat dit de komende jaren met dit beleid af gaat nemen, en daar zullen we ons als SP, samen met de bewoners, voor inzetten. Het viel ons ook op dat er geen sociale huurwoningen gebouwd zijn, maar enkel koopwoningen. Dit was wel gepland maar is niet gelukt. Daardoor ontstaan er minder gemengde wijken wat toch wel een doel is, en omdat er veel vraag is naar goedkope woningen. Waarom zijn er geen huurwoningen gebouwd? Gaat dit in de toekomst wel gebeuren? En daarmee sluit ik af.

01:08:00

Voorzitter : Dank u wel. Meneer De Knijff, Student en Stad.

01:08:04

De heer De Knijff : Dank u wel, Voorzitter. Ik heb een aantal goede punten gehoord, met

name over: het openbaar vervoer, het herwinnen van de openbare ruimte, het fietsparkeren, het belang van het verduurzamen van woningen en meer bouwen op Zernike. Daar zal ik niet verder op ingaan. Waar ik wel kort op in wil gaan, is op wonen en duurzaamheid. Om te beginnen met wonen. Voorzitter, in juni 2018 begon het beleid bestaande uit een aanmoedigingsregel voor het ombouwen van studentenhuizen naar studio's. Student en Stad verzet zich daar al jaren tegen en het is eindelijk om dat beleid van tafel te krijgen, maar in de tussentijd zijn honderden studentenhuizen verdwenen en wonen duizenden studenten nu niet meer in een studentenhuis maar in vaak dure studio's. De onvrede hierover werd ook al benoemd, met alle gevolgen van dien voor de cultuur, de samenhang en het mentale welzijn van studenten en jongeren. Nu begint de gemeente deze fout te herstellen. Om een kleine stap in de goede richting te doen, kunnen we beginnen met de juiste indicatoren in de gemeenterekening op te nemen, want er staat al een indicator die aangeeft hoeveel zelfstandige woningen er zijn toegevoegd, en dat is gelukkig veel, maar niet hoeveel onzelfstandige woonruimtes er zijn in deze gemeente. En dat is een belangrijke indicator, en niet alleen voor ons, zo blijkt, want dat is ook terecht in het coalitieakkoord benoemd. Daarom moet dit getal per jaar duidelijk worden, zodat het duidelijk is hoeveel onzelfstandige woonruimtes of kamers erbij komen. We zullen daarom later bij het voorjaarsdebat vragen om deze indicator toe te voegen, waarbij we streven naar het jaarlijks toevoegen van honderden woningen. Dat brengt me via een mooie bruggetje bij WIJS. Een prachtig initiatief dat onze studenten en stadgers dichterbij elkaar brengt en we zijn heel blij om te lezen dat WIJS wordt uitgebreid naar De Hoogte en naar de Rivierenbuurt. Dit helpt studenten om ervaring op te doen, helpt stadgers die hulp nodig hebben op juridisch of financieel vlak en brengt vooral deze twee groepen dichterbij elkaar. Dan kort nog wat over duurzaamheid. Daar zullen we later vandaag bij de bespreking van het coalitieakkoord ook op terugkomen, maar we vallen over twee dingen in de gemeenterekening. Ten eerste, er wordt consequent vermeld dat de gemeente streeft naar een CO2-neutraal in 2035, terwijl erin de plannen staat dat op dat moment de helft van de elektriciteit van buiten de gemeente komt of wordt ingekocht. En daar heb je minder invloed op. Dus we zijn bang dat dat niet CO2-neutraal zal zijn. En wat onze fractie betreft, schetst je de plannen van de gemeente rooskleuriger dan ze zijn en daar zouden we wat ons betreft mee moeten stoppen. Ten tweede en tot slot vinden wij dat we onze ambities moeten verhogen, aangezien we op dit moment aan het temporiseren zijn, terwijl we op een essentieel punt zitten in de klimaatcrisis en de noodtoestand hebben uitgeroepen. Daarom zullen we de komende tijd met ambitieuze voorstellen komen om die energietransitie te versnellen. Dank u wel.

01:11:17

Voorzitter : Dank u wel. De heer Heiner, een vraag?

01:11:22

De heer Heiner : Dank u, Voorzitter. Een verduidelijkende vraag: ik begreep niet helemaal wat u bedoelde met energie die van buiten de gemeente komt en de link met CO2-neutraal. Kunt u dat nader toelichten?

01:11:40

De heer De Knijff : Dit is de portefeuille van de heer Bosch, en ik denk dat het beter is om dit aan hem te vragen want hij kan het beter uitleggen.

01:11:56

Voorzitter : Ik begreep dat u zich zorgen maakt dat de energie van buiten wellicht niet duurzaam is. Daar kan de wethouder vast iets verstandigs over zeggen. Meneer Dwarshuis.

01:12:07

De heer Dwarshuis : Ik had een vraag over hetzelfde antwoord, maar in tweede termijn kom ik daar nog wel even op terug.

01:12:15

Voorzitter : U wilt dus een tweede termijn?

01:12:20

De heer Dwarshuis : Laat ik hem anders toch maar stellen. Ik hoorde Student en Stad zeggen: wat gebeurt er met de energie van buiten? Ik veronderstel dat er onder uw stemmers ook wel veel particuliere woningen zijn waarbij de verduurzamingsslag achterblijft. Er zijn veel gesprekken met de corporaties. Mensen die er zelf de middelen voor hebben, doen dat want dat heeft invloed op je rekening. Studenten mogen niet investeren in studentenhuizen, maar hebben wel last van de energierekening. Ik vond het vreemd dat u zich dan richt op de energie van buiten en niet op de besparing in Groning. Hoe kijkt u daar tegenaan?

01:13:06

De heer De Knijff : Ik heb in het begin gezegd dat er al heel veel over het verduurzamen van woningen was gezegd en daarom was ik er nu niet verder op ingegaan, maar wij vinden het zeker belangrijk dat dat gebeurt, voornamelijk in particuliere woningen. Bij corporaties gaat dat al een stuk beter.

01:13:24

Voorzitter : Dank u wel, dan zijn we door de ronde langs de fracties heen. Sommige vragen zijn misschien op te vatten als een technische vraag, maar ik verzoek het college om dat niet te doen en er beleidsmatig een antwoord op gegeven. Als het een technische vraag is, waarop u het antwoord niet weet, kan deze op een andere manier worden afgehandeld. Dat scheelt u in overleg met uw ambtenaren. We schorsen tien minuten. En als u iets meer nodig heeft, dan hoor ik dat graag.

01:40:01

Voorzitter : Ik heropen de vergadering. Het woord is aan wethouder Broeksma.

01:40:10

De heer Broeksma : Dank u wel, Voorzitter. Drie beleidslijnen voor mij en collega Chakor zal haar beleidslijnen toevoegen. Ik ga verkeer, energie en wonen in die volgorde bij u langs. Een aantal van u heeft vragen gesteld over het openbaar vervoer. We hebben vorige week de conceptbegroting besproken. We willen dat de reizigers terugkeren maar de effecten van corona duren wat langer. Er zijn landelijke campagnes en er is de mogelijkheid om met een pinpas te betalen waardoor we die drempel lager maken. We willen voorzien in een flexibele dienstregeling. Op het moment dat er lege bussen rijden, willen we afschalen. We hopen dat de bussen steeds voller worden, en dan kunnen we ook makkelijk bijschaven. Dit voorstel heeft het dagelijks bestuur van de VPRO vrijdag besproken. We proberen zolang mogelijk niet aan de tarieven te komen. Zomerbroezz'n is een lokale actie die start op één juli en loopt to eind augustus: 12 euro voor twee volwassenen en kinderen per dag. GroenLinks had het over de petitie die ook door andere partijen werd ondertekend: we moeten de

staatssecretaris ertoe bewegen om een garantstelling te geven voor het OV, zodat we beter kunnen begroten op het moment dat de reizigers niet terugkeren. De modellen gaan altijd over de toekomst en die kennen we nog niet. In welke mate keren de reizigers terug? Is dat voor 80, 90, 99 of 100 procent terug? Komen er meer reizigers dan vroeger? Dat zou mooi zijn, maar we verwachten dat niet en denken dat we ver weg zullen blijven van die 100 procent. In dat geval zal er geld bij moeten of worden bezuinigd. Dat laatste willen we niet, omdat het OV een belangrijke rol speelt in onze mobiliteitsvisie. De SP vraagt naar het stiptheidspercentage wat een stuk lager is geworden. Dat heeft te maken met de omzetting of afsluiting van wegen aan de Ring Zuid. Dit hebben we overlegd in Groningen Bereikbaar, maar is moeilijk voorspelbaar. Ook corona bij de chauffeurs of binnen het gezin van de chauffeurs heeft een effect gehad op de dienstregeling. Hadden we eerder moeten ingrijpen? Dit jaar is de keuze gemaakt op een beschikbaarheidsvergoeding om het OV zoveel mogelijk in stand te houden en de reiziger niet weg te jagen. Komend jaar is dat nog mogelijk, maar niet meer overal. De VVD zegt dat de keuze voor het OV een keuze is die het individu moet kunnen maken. Maar dat is niet zo. Het kan niet dat alle individuen kiezen om met de auto van punt A naar B te gaan. Het feit dat heel veel mensen met de auto kunnen, is omdat heel veel mensen er ook voor kiezen om met de fiets of het OV te gaan. De essentie van de mobiliteitsvisie is dat de groei in mobiliteit niet door de auto gefaciliteerd kan worden, maar door andere modaliteiten. Een ander onderwerp zijn de verkeersslachtoffers. Er wordt gezegd dat er voor gewaarschuwd was dat erdoor corona meer verkeersslachtoffers zouden vallen. U heeft gelijk. Dat effect is er. Een aanrijding met een fiets, scooter of elektrische fiets, heeft minder impact dan wanneer een auto een fietser aanrijdt. Kunnen wij meer doen? Wij doen al veel vanuit onze visie die u op 22 december heeft vastgesteld. We maken een keuze voor meer fietsen, wandelen, OV, en dat betekent dat de impact van ongevallen daar veel minder is. We gaan van 50 kilometer per uur naar 30 voor auto's. Hierdoor is de impact van een ongeval minder zwaar. Snorfietsen mogen niet meer op het fietspad. De verkeerseducatie is post-corona volledig op gang. We leren de kinderen op lagere scholen goed daarmee om te gaan. We zijn volop aan de gang met de doorfietsroutes, zodat mensen kiezen voor de fiets. Dat komt allemaal aan de orde in het uitvoeringsprogramma Actieve Mobiliteit en Verkeersveiligheid.

01:46:34

Voorzitter : Ik onderbreek u even voor een vraag van de heer Leemhuis.

01:46:37

De heer Leemhuis : Dank u wel, Voorzitter. Ik had nog een vraag over het punt van het onderwijs. Mijn fractie heeft contact gehad met een aantal scholen en het verhaal wat wij horen is dat er rondom scholen nog steeds zorgen zijn. We hebben een tijdje in het onderwijs geen verkeerseducatie gehad. Wil het college onderzoeken of daar nu een extra stap voor moeten worden gezet? Voor de meeste mensen die hier zitten is twee jaar corona wel te overbruggen, maar voor kinderen die op een basisschool zitten, is twee jaar geen les krijgen over verkeer - terwijl het verkeer ook verandert - bijna een half leven.

01:47:25

De heer Broeksma : We proberen de verkeerseducatie een boost te geven. We proberen met andere maatregelen de schoolroutes zo veilig mogelijk te maken. We hebben daar middelen voor gekregen. Eén daarvan is dat tussen kwart over acht en kwart voor negen de straten

afgesloten worden, waardoor er een veilige schoolomgeving ontstaat zonder auto's. Voor de verkeerslichten voor fietsers is er een hete zonsensor gevraagd. Ook een groene golf. Dat komt allemaal in de orde in de beleidsnota Verkeerslichten. Ikzelf noem die altijd 'vaker groen voor fietsers'. We plaatsen intelligente verkeerslichten die niet alleen reageren op regen en zon, maar ook op apps. Als fietsers allemaal de app Ring-Ring aan hebben staan, gaat het licht eerder op groen. Qua fietsparkeren, hebben we u eerder gezegd dat we daarin een drieslag hebben: er moeten voldoende fietsparkeerplekken zijn, de aanduiding van de parkeerplekken met teksten en daarna handhaving. Ook in de handhaving is er een tweeslag: eerst het nudging, en de hinderlijke geparkeerde fietsen kunnen aan het Damplein opgehaald worden. Volgende week wordt de flexibiliteit en het bijplaatsen van fietsparkeerplekken besproken. Zodra we zien dat er meer noodzaak is aan fietsparkeerplekken, kunnen we die bijplaatsen door middel van die grote gele markering. We zijn een fietsstad. Dat geldt ook voor het fietsparkeren in de oude wijken. Via het gebiedsteam en het AMV (Actieve Mobiliteit en Verkeersveiligheid) is daar aandacht voor. Een aantal maanden geleden heeft u het plan voor de aanleg van de Boteringestraat goedgekeurd, waar aanpalend goede oplossingen zullen komen voor de fietsers aan de studentenhuisen. Van het fietsparkeren ga ik naar het autoparkeren. Er verdwijnen parkeerplekken. Er moet voor betaald worden. Dat is de combinatie van ons beleid zoals vorig jaar door de raad is vastgesteld. Het betaald parkeren is om het forensen kwijt te raken, bijvoorbeeld: in de Vondellaan kan er geparkeerd worden voor de mensen die daar wonen en is geen P&R gebied. We kunnen dit alleen realiseren door de invoer van betaald parkeren. Dat hebben we u verteld. We gaan in gesprek met de buurt over die niet-noodzakelijke parkeerruimte: moet dat groen worden? Moeten er bomen komen? Moet het een ontmoetingsruimte worden of nog wat anders?

01:51:22

Voorzitter : Meneer Heiner.

01:51:26

De heer Heiner : Dank. Hoe rijmt dat met het verdwijnen van de parkeerplaatsen langs de Vondellaan en de bewoners nu geld moeten betalen om daar te parkeren?

01:51:38

De heer Broeksma : Ik heb dat net uitgelegd. Ze betalen niet voor de parkeerplaatsen die verdwenen zijn. Er zijn voldoende plekken voor die inwoners om daar te parkeren. Die straat wordt drukker door de Ring Zuid. De straat voldoet aan het profiel van 'autoparkeren in de buurt'. Het mag geen P&R worden voor alle forensen die zo mogelijk aan de binnenstad willen parkeren. Dat is een consistent beleid. Kan het mobiliteitsplan sneller? Nee, dat kan niet. Dinsdag hebben we het uitvoeringsprogramma voor de Doorwaadbare Stad besproken en na de zomerreces zal de raad dat behandelen. De VVD vraagt wat we aan de Lelylijn in 2021 hebben gedaan? We hebben ervoor gezorgd dat het in het regeerakkoord staat en dat er geld voor beschikbaar is, namelijk drie miljard euro. Dat is wel nog niet genoeg. Wat betekent dit ruimtelijk? De Lelylijn zal vanuit het westen de stad inkomen. We moeten kijken wat dit betekent voor Suikerzijde, Hoogkerk en de westkant van de stad. Tot zover, Voorzitter.

01:53:10

Voorzitter : De heer Heiner.

01:53:13

De heer Heiner : Mijn vraag over de Lelylijn ging meer over of er bij de spoorzone ook rekening is gehouden met de Lelylijn? Er is geen geld gereserveerd in herstelbeleid Groningen Vooruit voor het OV. Bent u het ermee eens dat het college daarin wellicht tekort is geschoten waardoor het probleem daardoor niet opgelost kon worden?

01:53:37

Voorzitter : De wethouder.

01:53:40

De heer Broeksma : De spoorzone is aanbesteed voordat er enig zicht was op de Lelylijn. De Lelylijn komt er door een gezamenlijke inspanning van dit college met de rest van Noord-Nederland en Flevoland. Hij staat nu ook in regeerakkoord. Wat dat betekent voor de spoorzone is afhankelijk van hoe die binnenkomt in Groningen. De Lelylijn zal er ook niet eerder zijn dan 2035. Hadden we eerder iets kunnen doen met het OV? We zijn onderdeel van het OV-bureau en zij zijn de aanbestedende partij. We hebben vorige week besproken dat we de dienstregeling zo goed mogelijk overeind willen houden. We blijven ook van de tarieven af. De commissie heeft daar groen licht voor gegeven, en we zullen daarover met een voorstel komen als dat aan de orde is. Ik denk niet dat dit eerder had gekund, omdat we nu pas weten of de reizigers terugkomen en hoe die beschikbaarheidsvergoeding voor 2022 eruit ziet. We moeten niet bezuinigen of financieren voor iets wat we nog niet zeker weten. De petitie kwam er door de staatssecretaris van VVD. Het zou helpen als de Tweede Kamer zorgt voor de garantstelling, zodat als de reizigers niet terugkeren, het Rijk heel het OV in Nederland te hulp schiet. De toekomst is moeilijk te voorspellen, zeker bij het OV.

01:55:46

Voorzitter : U heeft nog twee onderwerpen. Ik hoop dat u het iets compacter kan beantwoorden, anders blijft er geen tijd meer over voor mevrouw Chakor.

01:55:59

De heer Broeksma : Wat betreft energie en verduurzaming voor horeca en bedrijven, zijn we bezig met een verbeterslag door Groningen Werkt Slim. We handhaven op de maatregel 'binnen vijf jaar een energievoordeel'. We adviseren de bedrijven en zij stoppen daar geld in. De provincie en de gemeente stoppen daar ook geld in. De bedrijven willen het ook zelf en vragen zich af: hoe kunnen we als groep iets betekenen voor de buurman als zijn dak niet geschikt is voor zonnepanelen? Bedrijven doen dit niet alleen omdat ze daardoor geld kunnen verdienen, maar herkennen daarin een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Door corona was de horeca met andere zaken bezig. Dat wordt nu weer opgepakt en de horeca wil dit zelf ook.

01:57:08

Voorzitter : De heer Van Veen.

01:57:15

De heer Van Veen : Dank u wel. Ik hoor goede argumenten en het is fijn te horen dat de ondernemers zelf ook willen. Maar tegelijkertijd lees ik in het jaarverslag dat er te weinig

capaciteit was waardoor het de gemeente niet lukte om de ondernemers te adviseren en te handhaven. Gaat dat dit jaar opgelost worden? Kan u daarop reflecteren?

01:57:38

De heer Broeksma : In het programma "Groningen Werkt Slim" is er geld voor advisering. Handhaving is een ander verhaal. Je wil ook dat handhaving niet nodig. We denken dat we voldoende middelen hebben om de bedrijven en horeca te adviseren. U vraagt weer naar de toekomst, maar ik kan niet uitsluiten dat dat er volgend jaar weer instaat. We zetten onze maximale capaciteit in binnen de mogelijkheden die we hebben. Ik kan het niet anders zeggen. Er wordt ook nog een vraag gesteld over de kerngetallen. Het gaat niet alleen over CO2, maar ook over klimaatadaptatie. We zijn bezig met een routekaart circulaire economie en daar hoort ook een monitor bij, zodat u kan kijken hoe het gaat en of er bijgestuurd moet worden. Het is misschien om in een andere beeldvormende sessie te praten over welke deze kerngetallen zijn. We blijven aandacht houden voor de zonnepanelen in ons uitvoeringsprogramma Zon op dak. In het beleidskader staan concrete acties vermeld en we zijn bezig met deze uit te voeren. Maar ook u weet dat niet elk dak geschikt is voor zonnepanelen. De verduurzaming van de woningen: we zijn bezig met de herziening van het masterplan voor de woningcorporaties als het gaat om het verhoging van de woningkwaliteit. . In het coalitieakkoord staat dit beschreven en u kan daar vanavond op reflecteren. De VVD geeft aan dat er energie verloren gaat als je waterstof gebruikt. Waterstof- of elektrische bussen? Welke afweging maak je daarin? Er zit een verschil in de dienstregeling, want waterstofbussen zijn geschikter voor langere afstanden. Waterstof zou ook gebruikt kunnen worden voor de treinen, want voor elektrische treinen heb je andere bovenleidingen nodig en dat is voor waterstofftreinen niet het geval. Hier moeten we kijken naar snelheid, financiën en efficiëntie. Het rendement van waterstof is zeker een afweging hierin. Student en Stad vraagt of het CO2-neutraal is als de energie van buiten komt? Daar letten we op. U kondigt voorstellen aan om te komen tot een versnelling. Na de reces komen wij met het uitvoeringsprogramma van het Energietransitiefonds. Als uw voorstellen financieel haalbaar en uitvoerbaar zijn, juichen we deze zeker toe. Tot zover energie, Voorzitter. Wonen nu, als ik mag.

02:01:15

Voorzitter : Ga uw gang.

02:01:17

De heer Broeksma : Hadden er het afgelopen jaar meer en andere woningen gebouwd kunnen worden. Het afgelopen jaar is er nog nooit zoveel gebouwd. Had het meer kunnen zijn? Vast wel, maar wij weten niet hoe. Als u daar suggesties voor heeft, horen we die graag. We hebben ook meer gebouwd dan gepland. Partij voor de Dieren zegt dat er 200 appartementen minder zijn gebouwd dan begroot. Het zou kunnen dat deze appartementen niet voor 31 december zijn opgepakt, waardoor dat deze in een andere jaarrekening komen. Binnen de regio Groningen Assen hebben wij afspraken over woningbouwcontingenten. Dat geldt ook voor de sociale huur in de toekomst. U heeft een initiatiefvoorstel ingediend voor de bouw van meer sociale huur en koop, en daar stemt u volgende week over. Wij zijn bezig een steunpunt te organiseren voor bijzondere woningbouwcorporaties. en daar komen wij bij u op terug in de tweede helft van dit jaar. VVD, we hebben vorige week over de Helden gesproken. Jaren geleden zijn er afspraken gemaakt met de commerciële partijen die daar

willen bouwen. Er ontstond een crisis waardoor de plannen veranderden. We hebben goede gesprekken met de commerciële partijen die een deel van de gronden in bezit hebben en wij willen duurzame en toekomstbestendige wijken.

02:03:41

Voorzitter : Meneer Heiner hierover.

02:03:53

De heer Heiner : Dank. Maar dat hoeft toch geen tien jaar te duren voordat we hiermee beginnen. Dat zou toch ook binnen vijf of zes jaar kunnen.

02:04:01

De heer Broeksma : Er moeten goede afspraken gemaakt worden, en daar heb je twee partijen voor nodig. Als u zegt dat de wijken niet duurzaam en toekomstbestendig moeten zijn, zal het gesprek veel korter zijn, maar dat willen wij wel. Wij stellen eisen aan het geheel en het gaat ook over financiën en grondposities. Student en Stad vroeg naar onzelfstandige woningen. We hebben dat vorige week besproken en daar geven we geen vergunning meer voor. Als u in het voorjaarsdebat moties aankondigt, kijken we daarnaar uit en het staat u vrij om dat te doen. De VVD vroeg of de crisis impact heeft gehad op de woningbouw? Elke crisis - stikstof, klimaat, Oekraïne - heeft impact op de prijzen van de woningbouw en de beschikbaarheid in de arbeidsmarkt, maar welke dat precies zijn kan ik niet vanuit deze commissie zeggen. Tot zover.

02:05:14

Voorzitter : Dank u wel. Mevrouw Chakor. Meneer Heiner nog over wonen?

02:05:24

De heer Heiner : Ik heb één antwoord niet gehoord. Is het college het met ons eens dat er niet alleen studio's gebouwd hadden moeten worden, maar ook studentenhuizen?

02:05:39

De heer Broeksma : Ik verwijs naar het debat van vorige week als het gaat over omzetsvergunningen van gezinshuizen naar studentenhuizen. De gemeente bouwt die huizen niet, maar heeft daarin een rol. Wij willen geen gezinswoningen meer omzetten naar studentenwoningen. Of er nieuwe huizen moeten gebouwd worden met camera's en een gemeenschappelijke keuken, is een kwestie van de markt. Ik kan u geen ander antwoord hier geven dan wat ik vorige week ook in het debat hebt gezegd.

02:06:32

Voorzitter : Dank u wel. Mevrouw Chakor.

02:06:35

Mevrouw Chakor : Dank Voorzitter. Dank om samen terug te kijken naar 2021, wat nog steeds onder de impact van corona viel, zoals u dat ook benoemde en terecht dat de spreker aangaf dat we rekening moeten houden met de sociale kant bij het vinden van de openbare ruimte. Denk aan groen. U noemt de babbelsbankjes, het ontmoeten en het bewegen. Veel mensen zaten de afgelopen jaren binnenshuis in plaats van buiten. Je moet er als overheid dan goed voor zorgen dat het groen dichtbij bereikbaar is. En dat het netter, toegankelijker en gezelliger is. Er waren vragen, Voorzitter met betrekking tot klimaatadaptief in 2050. Ik wil ontzettend veel vertellen over wat we de afgelopen jaren hebben gedaan. Ik verwijs

graag naar - richting meneer Leemhuis - de recente brief die wij hebben gestuurd met alles wat we gedaan hebben rond klimaatadaptatie en we nog van plan zijn te doen. Een terechte vraag over de afname van de biodiversiteit. Ook wij vroegen ons af hoe dat kon. We hebben dit op tien plaatsen gemonitord en dat met elkaar vergeleken. We zagen een verschil en dat kan te maken hebben met verschillende factoren zoals droogte en nattigheid. Maar het had er vooral mee te maken dat wij voor de eerste keer een indicator hebben gebruikt en vergelijkingen hebben gedaan. We hebben gezien dat die vergelijking niet werken zoals ze zouden moeten werken, en dat het afhankelijk is van de factoren die ik net noemde. Daarom zullen wij met de GES (Gemeentelijke Ecologische Structuur) daar op inzoomen en kijken welk instrument er beter past en dan komen we daar op terug. De laatste jaren hebben we successen geboekt in het mensen mobiliseren en meebewegen. U sprak over de geveltuinen. We hebben de mensen verleid en gewerkt aan de bewustwording. We zijn ook heel kritisch gaan kijken naar de subsidie groen en blauw, waarnaar u ook refereerde. Hoe zorgen we ervoor dat het terecht komt bij onze inwoners? We zagen dat dit een succes is geworden. Veel mensen weten ons te vinden. We hebben ook ingezoomd op de particulieren. We zijn van 1000 dagen naar 200 m² gegaan. We hadden de subsidie bijna het hele jaar door opengesteld, waardoor je teleurstellingen krijgt en dat gaan we nu anders doen. Er komt een begin- en eindtijd voor een subsidieaanvraag en volgend jaar kan je deze opnieuw aanvragen. Er zijn bomen toegevoegd. We stonden jaren in de min. We hadden een grote ambitie met betrekking tot de grondplannen, en zitten nu op ruim 1600 bomen. Ik ben het helemaal met u eens dat zichtbaarheid en transparantie ontzettend belangrijk is. We hebben een bomenkaart met daarop de bomen en ook inzichtelijk waar het niet kan doordat er ondergronds leidingen liggen. In het bomenstructuurplan gaan we kijken hoe we dat nog zichtbaarder en makkelijker kunnen maken. We hebben een integrale website 'Duurzaam Groningen' met daarop alle stimuleringsactiviteiten, maar ook vragen rond voedsel, groen, ondernemen, vervoer en noem maar op. Ik vind het een heel aantrekkelijke website waardoor je mensen daarin kan meenemen. Later word je dan doorgelinkt naar onze minder aantrekkelijke website.

02:11:21

Voorzitter : De heer Leemhuis heeft daar nog een vraag over.

02:11:24

De heer Leemhuis : Ik heb een suggestie voor het bomenstructuurplan: er kan een stadswandeling aan worden toegevoegd zodat je kan zien welke bomen in welke straat zijn toegevoegd. Je denkt: waar zijn ze gebleven? Maar dan loop je langs een straat en zie je tientallen nieuwe bomen staan. Als mensen dat niet zien, weten ze het niet. Een stadswandeling is misschien een suggestie voor de toekomst.

02:11:55

Mevrouw Chakor : Ik vind dat een hele leuke suggestie. Ik denk dat we kunnen kijken hoe we daar vorm aan kunnen geven. Dit is mijn laatste moment hier, maar ik zal dit overdragen aan het nieuwe college. Het is ons toevertrouwd om daar op een creatieve manier naar te kijken. Ik vind complimenten voor mijn beleid wel passend, want we hebben een omslag gemaakt in het maaien. Heel veel insecten zijn daar hartstikke blij mee. Sommige mensen vinden het mooi, maar soms krijgen we berichten van mensen die het liever wat strakker gemaaid hebben. We zijn daarmee bezig, ook met nectar onder het mes en siersteenlei. Je ziet een

laan met extra bomen en allerlei planten en bloemen die letterlijk de straat kleuren. We gaan dit evalueren in het najaar. Er zijn grote stappen gemaakt, maar we moeten met elkaar die beweging blijven maken. Waar kan het wel? Als je ergens aan het fietsen bent, en je moet omkijken naar auto, moet je het net even anders doen. Daar zijn we mee bezig. De tevredenheid over het onderhoud was een zes en half en ik houd ook wel van een zeven of een acht. In het coalitieakkoord waren we gestart om het borgniveau te verhogen, maar dat is gesneuveld omdat we andere keuzes moesten maken en bezuinigen. In het nieuwe coalitieakkoord wordt daar weer een plus op gezet. Er zijn financiën en aandacht voor. Onze gemeente is groter geworden, met veel prachtige gebieden maar met minder geld. Complimenten aan het stadsbeheer die dag en nacht klaarstaan om het beheer te doen. Waarom zijn de stille krachten minder geworden. We hebben heel veel vrijwilligers, maar door corona waren er veel minder activiteiten. We halen die banden weer aan zodat we samen weer aan de slag kunnen gaan. We zorgen ook voor leuke momenten om mensen aan ons te binden. Voorzitter, het afval. we zijn bezig met een herijking van de prullenbakken in de binnenstad. We zetten deze al op strategische plekken, want daar heeft het echt wel mee te maken, maar ook met gedrag. Uit onderzoek blijkt dat het plaatsen van meer prullenbakken vaak niet leidt tot minder afval. We zetten dus in op gedrag en bewustwording. We zijn daarmee bezig en komen daarop terug. Afvalvrij in 2030 is een zorg van de heer Leemhuis: gaan we dat überhaupt halen? Dat is de vraag. U heeft gekozen voor nascheiding in plaats van bronscheiding. Er is geen financiële prikkel om aan de bron te scheiden. Het gaat langzamer en is afhankelijk van gedrag. We hebben het afgelopen jaar de papierbakken uitgedeeld en daar zien we wel een toename van de bronscheiding. Dus als je het mensen makkelijk maakt, doen ze het ook. Wat nog belangrijker is, is dat we met een nieuwe afvalverwerker werken, zijnde Omrin en daar ik enorm veel kansen op het gebied van circulariteit en nascheiding. Er gaat een Dano-trommel worden ingezet voor luiers. Er komt ook een GFT-vergister hier in Groningen en dat biedt kansen op circulariteit en werkgelegenheid. Als laatste, Voorzitter, de evenementen. We kijken terug en in '20 en '21 lag alles op zijn gat door corona met gigantische gevolgen voor de sector. Ik begrijp uw vraag heel goed. Afgelopen week hebben we meer dan 100.00 mensen mogen begroeten. Alle hotels waren vol. We zijn voortdurend bezig met de balans tussen levendigheid en leefbaarheid. Er zijn niet meer evenementen en we houden ons aan de 12 geluidsdagen. Kwalitatief zijn er wel andere evenementen. We monitoren dit goed en aan eind van het jaar zal u het evenementenbeleid bespreken. Dank.

02:17:29

Voorzitter : Dank u wel. Ik kijk even rond of u tevreden bent met het beantwoorden en/of er nog vragen zijn blijven liggen. Meneer Leemhuis.

02:17:37

De heer Leemhuis : Het kan zijn dat ik het gemist heb. Ik heb een aantal vragen over de paragraaf duurzaamheid gesteld, met name over de wijze waarop de klimaatrapportage wordt gedaan. Het gaat vooral over CO2 en duurzame opwek. Mijn fractie zou willen vragen of erin de toekomst ook ruimte is voor wateroverlast, droogte, hittestress en de effecten op de natuur?

02:18:10

Voorzitter : Wethouder Broeksma.

02:18:12

De heer Broeksma : Ik heb iets gezegd over de routekaart circulaire economie die eraan komt met bijbehorende monitor. Ik heb u aangeraden om in een beeldvormende sessies te spreken over wat die indicatoren moeten zijn.

02:18:32

De heer Leemhuis : Daar zou dan ook klimaatadaptie aan de orde kunnen komen.

02:18:37

Voorzitter : Dat heb ik de wethouder in de eerste beantwoording horen zeggen. De heer Heiner.

02:18:43

De heer Heiner : Ik heb een antwoord gemist over deelscooters. Kan het aangeven van die parkeerplekken, middels gps zoals op het hoofdstation, ook op meerdere plekken gebeuren?

02:18:55

De heer Broeksma : Via een app ziet u de virtuele afstelplekken. Die worden ook aangepast. In Beijum zijn er scooters. En dat is een levendig geheel.

02:19:12

Voorzitter : De heer Heiner.

02:19:15

De heer Heiner : Ik bedoel meer dat je met geel op een straat aanduidt 'hier mag u de deelscooter parkeren'. Of op deze plek in de binnenstad mogen ze staan.

02:19:34

De heer Broeksma : We hebben ervoor gekozen dat er in de binnenstad geen deelscooters afgekoppeld kunnen worden en daar willen we ook geen fysieke streep op de weg. Op andere plekken rondom de binnenstad kan dat. Aan het hoofdstation is dat al, maar de buitenwijken lijken ons minder geschikt. Hier kiezen we voor de techniek en de app die aangeeft waar je wel of niet kan parkeren.

02:20:04

Voorzitter : Dank u wel, dan zijn alle vragen beantwoord. Dan sluiten we hiermee de meningsvormende bespreking. Ik dank de wethouders voor de uitgebreide beantwoording. Ik dank u voor uw bijdrage en we horen over twee weken wat u hier nog van te berde wil brengen in de raad.